

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij herkauwers in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de herkauwers.

Nr.008

TWEEDE SEMESTER 2021

IN HET KORT

BVD: De bestrijding van BVD in Vlaanderen verloopt goed. Bij 1 geval van insleep kon die teruggevoerd worden naar de aankoop van een stier, ook een aantal ingevoerde runderen werden positief getest.

Tuberculose: Eind 2021 werd tuberculose bevestigd op een Waals bedrijf, de vijfde haard van dat jaar. Onze vrije status komt hierdoor niet in het gedrang.

IBR: Bijna 98% van de Vlaamse rundveebedrijven is nu of binnenkort IBR-VRIJ volgens de Europese diergezondheidswet.

Miltvuur: In oktober 2021 werd miltvuur aangetroffen bij 2 overleden runderen in Noord-Frankrijk.

IN DE KIJKER

Acute *Mannheimia haemolytica* pneumonie bij volwassen melkvee, een onderschat probleem?

In het najaar van 2021 zag DGZ opnieuw een groot aantal gevallen van longontsteking bij volwassen melkvee. Onderzoek wees uit dat *Mannheimia haemolytica* een van de belangrijkste ziekteverwekkers was. Vaak is er sprake van zeer acute sterfte van verschillende koeien op het bedrijf zonder dat er vooraf symptomen zijn, waardoor er niet direct de link gelegd wordt naar een uitbraak van *Mannheimia*.

Bij de lijschouwing merken de DGZ-autopsiedierenartsen een uitgebreide en ernstige longontsteking met een cranioventrale aantasting van het longweefsel gekenmerkt door uitgebreide bloedingen en necrose van het weefsel. Er is uitgebreide fibrinevorming ter hoogte van het longvlies (pleuritis) en het buitenblad van het hartzakje. De borstholte bevat vaak helder geel tot bloederig vocht met daarin gelatineuze stolsels. Bij microscopisch onderzoek zijn longblaasjes en bronchen gevuld met oedeem, fibrine, neutrofielen, macrofagen en 'oat cells' (zo genoemd wegens hun haverkorrelvormige kern). Dat zijn cellen die typisch voorkomen bij een infectie met een bacterie uit de familie van de *Pasteurellaceae*. Het zijn gedegeneerde ontstekingscellen die gevormd worden door de inwerking van bacteriële toxines.

Veescop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2021.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

<< VERVOLG IN DE KIJKER

Zelfs al zijn grote delen van de long nog onaangetast, toch kan *Mannheimia* klinisch een ernstige toxemie veroorzaken waardoor de dieren snel sterven.

De diagnose vindt plaats op basis van de karakteristieke longletsels gecombineerd met een standaard aerobe cultuur. Bij isolatie kan indien gewenst een antibiogram aangelegd worden.

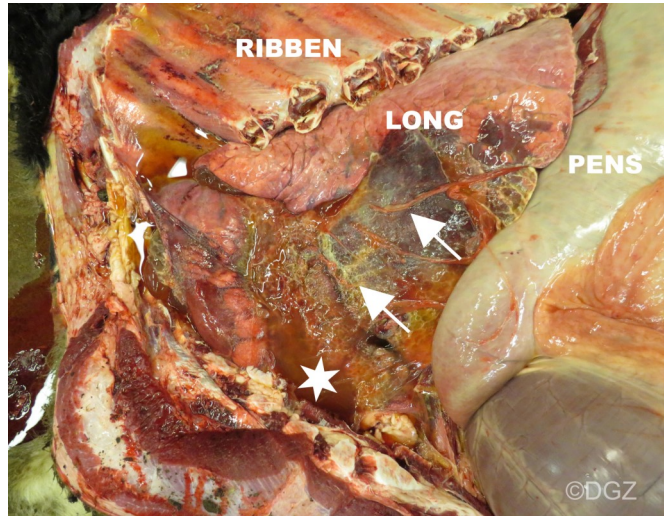

Foto: Typisch beeld van *Mannheimia haemolytica* pneumonie met donkerpaarse verkleuring van het aangetaste longweefsel en hierop verkleefd uitgebreid fibrinebeleg (witte pijlen). De borstholte bevat helder geel vocht met gelatineuze stolsels (witte ster).

Kun je *Mannheimia haemolytica* voorkomen?

De laatste 10 jaar zien we bij DGZ een licht stijgende trend van het aantal sterfgevallen door *Mannheimia haemolytica*.

Mannheimia haemolytica is dikwijls aanwezig in de neusholte van gezonde dieren. Er is nog onderzoek nodig om aan te tonen welke triggers precies een rol kunnen spelen, maar enkele stressfactoren komen alvast in aanmerking bij hoogproductieve koeien: verhuis en aankoop van een nieuwe groep dieren, verbouwingen in de stal, rantsoenveranderingen, hittestress, plots veranderende weersomstandigheden, virale primaire infecties...

Aangezien behandeling helaas dikwijls te laat komt voor de acute gevallen, is preventie de boodschap. Denk hierbij aan vaccinatie en het voorkomen van stressfactoren.

IN BEWEGING?

Programma / Ziekte	Meting	2020 (jul-dec)	2021 (jan-jun)	2021 (jul-dec)	Trend
BVD	% vrije bedrijven	99,3% *	99,4% *	99,4% *	-
	% IPI's geboren	0,02%	0,01%	0,01%	-
	aantal geïnfecteerde bedrijven	26	19	11	↓
IBR	% vrije bedrijven	94,7%*	97%*	98%*	↑
	verlies vrij statuut	10	11	5	↓
ParaTBC	deelnamegraad	94,5%*	95,4%*	94,7%*	-
	niveau A	87,7%	-	88,6%	-
<i>Neospora</i> (serum)	antistoffen positief	9,2%	9,9%	9,4%	-
<i>Salmonella</i> (serum)	antistoffen positief	6,2%	4,0%	4,7%	-
<i>Ostertagia</i> (melk)	antistoffen positief	18,1%	18,5%	29,8%	↑
<i>Mycoplasma</i> (serum)	antistoffen positief	10,1%	14,3%	18,5%	↑
Seizoensgebonden programma's/ziektes					
Abortusprotocol	aantal foetussen	1.575	1.963	1.678	-
Griepbarometer	aantal inzendingen	304	260	287	-
Leverbot	antistoffen + tankmelk	36,8%	22,2%	27,2%	**
Autopsie	aantal runderen	487	547	539	↑
Celgetal	gemiddeld celgetal/ml	197,4	189	196,2	-

- : Situatie stabiel

* : Situatie op respectievelijk 31 december 2020, 30 juni 2021 en 31 december 2021

** : Trend te bekijken op langere termijn

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 31/01/2022.